

Statsforvaltaren i Møre og Romsdal

Høyring av verneplan for skog

Hanekamhaug naturreservat,
Rauma kommune

Rik edellauvskog ved Hanekamhaug i Rauma. Foto: Øivind Leren

Høyringsfrist 06.07.2022

Innhold

Bakgrunn	3
Tilbodet	3
Heimelsgrunnlag.....	4
Verneplanen sitt omfang.....	4
Skildring av område.....	5
Vegetasjon, skogstruktur og påverknad.....	5
Verneinteresser	6
Føremål.....	6
Andre interesser	6
Tekniske inngrep	6
Planstatus	7
Skogbruksopplysningar	7
Litteratur.....	8
Saksgang.....	8
Vidare sakshandsaming.....	9
Framlegg til verneforskrift.....	10

Bakgrunn

Gjennom behandlinga av stortingsmeldinga Natur for livet – Norsk handlingsplan for naturmangfald (Meld. St. 14 (2015-2016)) vedtok Stortinget ei opptrapping av skogvernet i Noreg til 10 % av skogarealet. I februar 2022 var om lag 5,2 % av skogarealet og ca. 3,9 % av den produktive skogen verna i Noreg. Det er eit nasjonalt miljømål at «*et representativt utval av naturtypane i skog blir verna for kommande generasjonar*». Vern av skog er også viktig for å nå fleire av dei andre miljømåla, til dømes at «*utrydding av trua artar i skog skal opphøyrast og status for artar i nedgang skal ha blitt forbetra innan 2020*» og at «*mangfald av naturtypar i skog skal bli tatt vare på eller gjenopprettast innanfor sitt naturlege utbreiingsområde, og slik at alle stadeigne artar finns i levedyktige bestandar*».

I stortingsmeldinga vert auka skogvern framheva til å ha stor positiv effekt på trua artar i skog, og Regjeringa vil vidareføre det langsiktige arbeidet med skogvern. Dette skal skje ved vern av offentleg eigd skog og ved friviljug vern av privateigd skog. Friviljug vern inneber at skogeigarane tilbyr staten vern av eigen skog.

Dersom ein har naturfagleg kunnskap om det aktuelt tilbodsområde frå før, kan slike data bli lagt til grunn for ein eventuell verneplanprosess. Dersom området ikkje er kartlagt tidlegare, vil miljøvernstyresmaktene også vurdere tilbodet og sette eventuelt i gang med naturfaglege registreringar for å kartlegge verneverdiar. I Møre og Romsdal er ein vesentleg del av den verneverdige skogen kartlagt tidlegare og aktuelle data er tilgjengelege i www.naturbase.no.

Om det på bakgrunn av ei slik registrering vil vere aktuelt å fremme eit verneforslag for det aktuelle arealet, skal det gjennomførast forhandlingar med grunneigar om avgrensing, verneforskrift og økonomisk erstatning. Når staten og grunneigar er kome til semje om desse punkta, vil området gjennomgå ei vanleg saksbehandling i tråd med naturmangfaldlova.

Tilbodet

Statsforvaltaren i Møre og Romsdal fekk tilbod om friviljug skogvern på gnr/bnr 7/1, 7/2 og 7/3 i Rauma kommune den 9. desember 2020 gjennom ALLSKOG SA. Området føreslått vern, Hanekamhaug naturreservat (tidlegare kalla Setnesaksla- Hanekamhaug) omfattar eit areal på 904 dekar.

Det naturfaglege grunnlaget for eit vern er dokumentert ved registreringar av naturverdiane gjennom fleire omgangar frå 1984 til 2004 ved Holten, Jordal og Stueflotten i edellauvskogen, samt kartlegging i flommarksområde av Jordal, Stueflotten, Sæter og Mjelde m.fl. fyrste gong i 1982.

ALLSKOG har taksert skogen i tilbodsområdet, og det blir forhandla fram ein erstatningsavtale med grunneigaren. Området vil ikkje bli tilrådd verna før avtalen om erstatning er signert, men ALLSKOG har på vegne av grunneigaren akseptert at planprosessen vert sett i gang.

Heimelsgrunnlag

Vern av spesielle område eller førekomstar skjer i medhald av lov 16. juni 2009 om forvaltning av naturens mangfald (naturmangfaldlova) jf. §§ 33 – 51. I naturmangfaldlova er det gitt heimel for oppretting av ulike vernekategoriar. Vernekategorien naturreservat, som er det strengaste vernet etter naturmangfaldlova, jf. § 37, vil bli bruka for denne verneplanen for skog på privat grunn.

Vedtak om oppretting av naturreservat vert gjort av Kongen i statsråd etter § 37 i naturmangfaldlova, som lyder slik:

«Som naturreservat kan vernes områder som:

- a) inneholder truet, sjelden eller sårbar natur
- b) representerer en bestemt type natur,
- c) på annen måte har særlig betydning for biologisk mangfold,
- d) utgjør en spesiell geologisk forekomst eller
- e) har særskilt naturvitenskapelig verdi

Som naturreservat kan også vernes et område som er egnet til ved fri utvikling eller aktive gjenopprettingstiltak å få verneverdier som nevnt i første ledd.

I et naturreservat må ingen foreta noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet. Et naturreservat kan totalfredes mot all virksomhet, tiltak og ferdsel. I forskriften kan det gis bestemmelser om vern av kulturminner i reservatet.

Treffes vedtak om reservat som krever aktive gjenopprettingstiltak, eller vedtak om reservat der bruk er en forutsetning for bevaring av det biologiske mangfold, skal det samtidig med vernevedtaket legges fram et utkast til plan for skjøtsel for å sikre verneformålet. Planen kan omfatte avtale om bruk av arealer, enkeltelementer og driftsformer. Planen eller avtalen kan inneholde bestemmelser om økonomisk kompensasjon til private som bidrar til områdets skjøtsel.”

Verneplanen sitt omfang

Namn	Kommune	Fylke	Eigedomar	Areal	Verdi	Verneform	M.o.h.
Hanekamhaug naturreservat	Rauma	Møre og Romsdal	3	904 daa	A (svært viktig)	Naturreservat	10 - 300

Rik edellauvskog med flaumpåverka og elvekantskog nedst i dalen. Foto: Øivind Leren

Skildring av område

Område blei først undersøkt av den svenske botanikaren A. E. Lindblom og seinare av Axel Blytt i førige århundre (Lindblom 1838, Blytt 1874). Område føreslått vern er ein stor edellauvskog i ei søraustvend dalside i Isterdalen. Om lag ein tredjedel av arealet er naturtypekartlagd med hovudvekt av rik edellauvskog verdi A (svært høg). Det resterande arealet er omtalt i rapporten til Jordal og Stueflotten som ein kontinuerleg edellauvskog langs heile lia i Isterdalen heilt inn Urkleiva ved Isterdalssetra. Avgrensinga av lokalitet er gjort på bakgrunn av at gråor-almeskogen er best utvikla i nord. Skogen ligg i sørboreal vegetasjonssone og er karakterisert av mange raslaup og ein mosaikk av alm-hassel, gråor-ask og gråor-almeskog. I nedre del av område er vegetasjonen sterkt påverka av flaum med utforming kroksjøar, flaumdammar og meandrerande elveparti som er regionalt sjeldan. Her dominerast skogen av flaumpåverka elvekantskog av or og hegg . Bergartane består av sillimanitthaldig, kvartsrik gneis.

Vegetasjon, skogstruktur og påverknad

Området er ei bratt, soleksponert li med tilhøyrande skog i botndalen. Skogen er karakterisert av varmekjær, rik edellauvskog i mosaikk med dynamiske prosessar som ras og flaum. Edellauvskogen har god variasjon i alderssamansetning og artar. Den flaum-påverka skogen har utforming kroksjøar, flaumdammar og meandrerande elveparti. Dominerande treslag er gråor, alm (EN), ask (EN) og hassel. Junkerbregne *Polystichum braunii* vekst stadvis tett og er ei regionalt sjeldan storbregne, som indikerer lunt klima i kystnær lauvskog. Fleire store og gamle almetre med den uvanlege

knappenålslaven bleikdoggnål *Sclerophora pallida* (NT) finns her. Elles er botnsjiktet karakterisert av myske, myskegras, skogsvinerot, skogvikke, storklokke, stornesle, strutseving, trollbær og vårerteknapp. Funn av kvitsoleie og turt understrekar at dette er ein sørboreal edellauvskog. Bøksangar, grønspekk, kvitryggspett, dvergspett og kjernebitar hekkar i område. Skogen er lite påverka og framstår som eit område med velutvikla edellauvskog i og tilstand med regionalt sjeldne plante- og fugleartar.

Verneinteresser

I evalueringa av ordninga frivillig skogvern av 2016 (NINA Rapport 1352) kjem det fram at Møre og Romsdal har låg vernedekning av naturtypar i skog som kystfuruskog, edellauvskog og bekkekløfter. I tillegg kjem det fram at det er manglande vernedekning av produktiv skog i lågareliggande område, og i varme vegetasjonssonar som sørboreal – nemoral.

Innanfor føreslått vernegrense dominerer rik edellauvskog med godt utvikla vegetasjonstypar. Skogstrukturen er variert med dynamiske forstyrningar som ras og flaum, og elles lite rørt av menneskeleg aktivitet. Indikatorartar som kvitsoleie og turt understøttar at dette er ein sørboreal, rik edellauvskog. Kontinuitetsartar som knappenålslaven bleikdoggnål indikerer at her er det god økologisk tilstand i ein gamal skog.

Området for føreslått vern treff på manglande vern da det både er den naturtypen vi ønskjer verne meir av, den ligg i sørboreal vegetasjonssone og om lag 40% av område har svært høg produktiv skogbonitet. Slik sett oppfyller område mål om å tette manglane i skogvernet. I forhold til miljømål for å ta vare på trua natur, inneheld område fleire raudlista artar knytt til rik edellauvskog. Naturkvalitetane er vurdert som svært høge (A-verdi) og skogstrukturen er i god utvikling med lite påverknad.

Økologisk nettverk for artane som finns i dette økosystemet er gode, da dette er del av fleire edellauvskogar langs fjordstroka i Romsdalen. Organismane knytt til denne skogtypen har såleis gode spreingsmoglegheiter til andre noder (knotepunkt) for å ivareta symbiosar og variasjon. Dette nettverket av rike edellauvskogar har vi særskild fokus på å verne for å auke økologisk robustheit.

Området er i svært stor grad med på å oppfylle mål for verneplan for skog i Møre og Romsdal.

Føremål

Føremålet med forskrifta er å ta vare på eit verdfullt skogsområde som inneheld trua og sjeldan natur. Området representerer ein naturtype med store verdiar knytt til rik edellauvskog. Skogen er velutvikla og har fleire kravfulle artar som alm og ask.

Det er ei målsetting å behalde verneverdiane i mest mogleg urørt tilstand, og eventuelt vidareutvikle dei.

Andre interesser

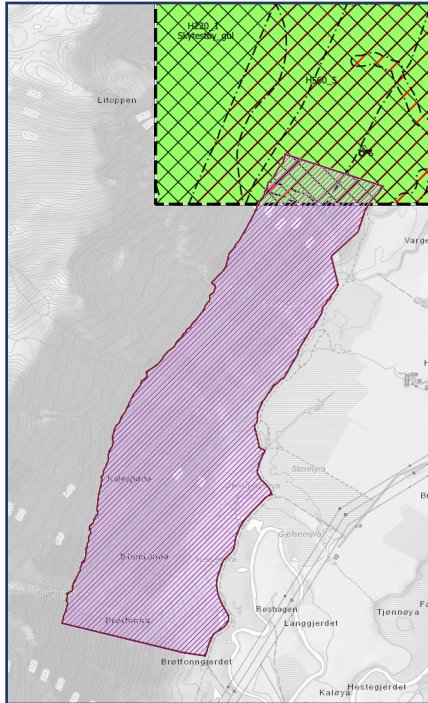
Det er ikkje registrert andre brukarinteresser i område.

Tekniske inngrep

Det er ikkje kartlagt tekniske inngrep i område.

Planstatus

Arealet er sett av til LNF (landbruks- natur- og friluftsområde) formål jf. figur under som er henta frå den gjeldande kommuneplanen sin arealdel. Skravur viser omsynssoner knytt til skred- og rasfare, samt erosjonsfare.

Skogbruksopplysningar

Totalareal: ca. 913 daa

Produktivt skogareal(AR5): ca. 335 daa

Skog, særskilt høy bonitet	Skog, høy bonitet	Uproduktiv skog	Myr	Skrin fastmark
335		364	22	189

Det er ikkje utført skogbruksplanlegging med miljøregistreringer i området.

Svært viktig naturtyper : 218 daa – Rik edellauvskog

44 Kroksjø, flomdammer, meandrerende elveparti

Skogressurskart (SR 16) – volum (daa):

0-100 m ³ /ha	100-200 m ³ /ha	200-300 m ³ /ha	300-400 m ³ /ha	> 400 m ³ /ha
577	246			

Lauvskog i dels bratt terreng. Det ser ut til at det går ein veg på nedsida av aktuelt område, og det derfor har vore mogleg å forvalte delar av skogen. Naturtypen edellauvskog er i øvre del av lia, og dette opnar og for skogsdrift nedanfor. Likevel er skogressursane små , sidan det er lauv, og eventuelt vern har liten betydning for skogbruket.

Litteratur

Holten, J. I. 1984. Flora- og vegetasjonsundersøkelser i Raumavassdraget, med vegetasjonskart i M 1:50 000 og 1:150 000. DKNVSM rapport, Botanisk Serie 1984-4: 141 s.

Jordal, J. B. & Stueflotten, S. 2004. Kartlegging av biologisk mangfold i Rauma kommune, Møre og Romsdal. Rauma kommune, rapport. 192 s. + kart

Stueflotten, S. 1998. Planter i Rauma. Rapport.

Evalueringa av norsk skogvern i 2016, NINA Rapport 1352

Saksgang

Formell start på verneplanarbeidet for Hanekamhaug naturreservat vart meldt 11.01.2022 med namnet Setnesaksla - Hanekamhaug, og frist for innspel var 15.02.2022.

Vi fekk følgende merknader til oppstartsmeldinga:

Statens vegvesen (brev datert 21.01.2022) uttalar følgende;
Ingen merkander til saka.

Direktoratet for mineralforvaltning (brev datert 09.02.2022)
«Ingen merknader.»

Møre og Romsdal fylkeskommune (brev datert 14.02.2022)
«Ingen merknader»

NVE (brev datert 15.02.2022)

«Romsdalsnett AS (tidligere Rauma Energi Nett AS) har områdekonsesjon i området og eier et 22 kV distribusjonsnett som ligger utenfor, men nært det foreslåtte verneområdet. Statnett SF eier både et 420 kV sentralnett og et 132 kV regionalnett som også ligger nært, men utenfor det foreslåtte verneområdet. NVE forutsetter at nettselskapene uttaler seg om hvorvidt vern vil være i konflikt med eksisterende og fremtidige nettanleggplaner. Vi oppfordrer Romsdalsnett AS og Statnett SF å gi uttalelse selv i tilfeller uten konflikt.

NVE ber nettselskapene vurdere om de trenger standardbestemmelser som sikrer drift og vedlikehold, inkludert sikringshogst med tilhørende motorferdsel. NVE ber også nettselskapene å vurdere bestemmelsene under for oppgradering og fornyelse. Selv om disse er en del av standardbestemmelsene blir ikke de inkludert hvis nettanlegg ligger utenfor verneområdet med mindre nettselskapene uttaler om de har behov for disse:

§ 4 Generelle unntak fra vernebestemmelsene:

«Oppgradering eller fornyelse av eksisterende kraftledning for heving av spenningsnivået og økning av linetverrsnittet når tiltaket ikke skader verneverdiene angitt i verneformålet nevneverdig.»

§ 7 Spesifiserte dispensasjonsbestemmelser:

«Oppgradering og fornyelse av kraftledninger som ikke faller inn under § 4.»

Statnett (brev datert 18.01.2022)

«Statnett har ikke transmisjonsnett eller planer som blir berørt av de foreslåtte verneområdene og har derfor ingen merkander»

Forsvarsbygg (brev datert 20.01.2022)

«Vi ser ingen konflikter med foreslått verneområdet. Vi ber likevel om at de tek naudsynte unntak for militær operativ verksemd inn i forskrift til verneplanen. Vi ber og om at det særskilte unntaket for avgang og landing med Forsvaret sine luftfartøy vert tatt med i forskrift, for å ivareta omsynet til militær luftoperativ verksemd. Vi har ingen ytterlegare merknader til verneframlegget»

Språkrådet (brev datert 28.01.2022)

«Sluttar seg til Kartverket sitt brev av 25.01.2022.»

Kartverket (brev datert 31.01.2022)

«Hanekamhaug er vedtatt skrivemåte, Setnesaksla er godkjend. Heile verneområdet ligg på Hanekamhaug sitt område. Hanekamhaug er dekkande. Setnesaksla ligg ein bit unna og bør sløyfast i namnet.»

STATSFORVALTAREN SIN VURDERING AV MERKANDANE

Innspel frå Forsvarsbygg om direkte unntak frå vernereglane for operativ militær verksemd er med i standardutforming av verneforskrift, jf. § 6 d).

Språkrådet og Kartverket sin merknad til områdenamn er tatt til etterretning og i dette verneframlegget er områdenamnet endra frå Setnesaksla – Hanekamhaug til Hanekamhaug naturreservat.

Innspel frå NVE er tatt med i verneforskrift, jf. § 7 j).

Vidare sakshandsaming

Verneforslaget med skildring av området, vernekart og forslag til verneforskrift blir sendt på ei felles sentral og lokal høyring med **frist 06. juli 2022**. Føremålet med høyringa er å få fram opplysningar om interesser som kan bli råka av det planlagde vernet.

Etter høyringa vil Statsforvaltaren summere opp innkomne fråsegner, kommentere desse og utarbeide ei tilråding om vern til Miljødirektoratet. Miljødirektoratet vil etter dette lage innstilling til Klima- og miljødepartementet og vedtak om vern blir gjort ved kgl. res. av Kongen i statsråd.

Framlegg til verneforskrift

Forslag til forskrift om vern av Hanekamhaug naturreservat i Rauma kommune i Møre og Romsdal fylke

Fastsett ved kongeleg resolusjon med heimel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfald (naturmangfoldloven) § 34 jf. § 37 og § 62. Fremma av Klima- og miljødepartementet.

§ 1. (føremål)

Føremålet med forskrifta er å ta vare på eit verdfullt skogsområde som inneheld trua og sjeldan natur. Området representerer ein naturtype med store verdiar knytt til rik edellauvskog. Skogen er velutvikla og har fleire kravfulle artar som lind.

Det er ei målsetting å behalde verneverdiane i mest mogleg urørt tilstand, og eventuelt vidareutvikle dei.

§ 2. (geografisk avgrensing)

Naturreservatet omfattar følgjande gnr./bnr.: Rauma kommune: 7/1, 7/2 og 7/3.

Naturreservatet dekker eit totalareal på ca. 904 dekar. Grensene for naturreservatet går fram av kart datert Klima- og miljødepartementet Dei nøyaktige grensene for naturreservatet skal merkast av i marka. Knekkpunkta skal koordinatfestast.

Verneforskrifta med kart blir oppbevart i Rauma kommune, hos Statsforvaltaren i Møre og Romsdal, i Miljødirektoratet og i Klima- og miljødepartementet.

§ 3. (vernereglar)

I naturreservatet må ingen gjere noko som skadar verneverdiane som går fram av føremålet med vernet.

I naturreservatet gjeld følgjande vernereglar:

- a) Vegetasjonen, medrekna daude buskar og tre, er verna mot skade og øydelegging. Det er forbode å fjerne planter og sopp medrekna lav eller delar av desse frå naturreservatet. Planting eller såing av tre og annan vegetasjon er forbode.
- b) Dyrelivet, medrekna reirplassar og hiområde, er verna mot skade, øydelegging og unødig forstyrring. Utsetting av dyr er forbode.
- c) Det må ikkje setjast i verk tiltak som kan endre naturmiljøet, som til dømes oppføring av bygningar, anlegg, gjerde og andre varige eller mellombelse innretningar, parkering av campingvogner, brakker e.l., opplag av båtar, framføring av luftleidningar, jordkablar, kloakkleidningar, bygging av vegar, drenering eller anna form for tørrlegging, uttak, oppfylling eller lagring av masse, utføring av kloakk eller anna form for forureining, etterlating av avfall, gjødsling, kalking eller bruk av kjemiske utryddingsmiddel. Forsøpling er forbode. Opplistinga av tiltak er ikkje uttømande.
- d) Bruk av naturreservatet til større arrangement er forbode.
- e) Bålbrenning er forbode.

§ 4. (generelle unntak frå vernereglane)

Vernereglane i § 3 andre ledd er ikkje til hinder for:

- a) Sanking av bær og matsopp.
- b) Jakt og fangst i samsvar med gjeldande lovverk.
- c) Felling av store rovdyr i samsvar med gjeldande lovverk.
- d) Vedlikehald og bruk av eksisterande jakttårn.
- e) Beiting
- f) Utsetting av saltsteinar.
- g) Oppsetting av mellombelse mobile jakttårn for storviltjakt.
- h) Fjerning av mindre mengder kvist i samband med utøving av storviltjakt.
- i) Bålbrenning med tørrkvist frå bakken eller medteken ved i samsvar med gjeldande lovverk.
- j) Drift og vedlikehald, samt istandsetting ved akutt utfall på eksisterande energi- og kraftanlegg i og inntil verneområdet

§ 5. (regulering av ferdsel)

All ferdsel skal skje varsamt og ta omsyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminne.

I naturreservatet gjeld følgjande reglar om ferdsel:

- a) Motorisert ferdsel på land og i vatn er forbode, medrekna landing og start med luftfartøy.
- b) Utanom eksisterande merka stiar er sykling, riding og bruk av hest forbode.

§ 6. (generelle unntak frå reglane om ferdsel)

Ferdselsreglane i § 5 er ikkje til hinder for gjennomføring av militær operativ verksemd og tiltak i samband med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsverksemd, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgåver som er fastsett av forvaltningsstyresmakta. Unntaket gjeld ikkje for øvingsverksemd.

Ferdselsreglane i § 5 andre ledd er ikkje til hinder for:

- a) Naudsynt motorferdsel i samband med uttransport av sjuke og skadde bufe. Køyretøy som nyttast skal vere skånsame mot markoverflata. Det skal gjevast melding til ansvarleg oppsyn for verneområdet i forkant av køyring.
- b) Naudsynt uttransport av felt elg og hjort med lett beltekøyretøy som ikkje set varige spor i terrenget.
- c) Naudsynt motorferdsel i samband med akutt utfall eller fare for akutt utfall på eksisterande energi- og kraftanlegg. Ved bruk av motorisert transport skal det i etterkant sendast melding til forvaltningsstyresmakta.
- d) Landing og start med Forsvaret sine luftfartøy.

§ 7. (spesifiserte dispensasjonsreglar)

Forvaltningsstyresmakta kan etter søknad gje dispensasjon til:

- a) Istandsetting, vedlikehald og skjøtsel av kulturminne.
- b) Tiltak i samband med forvaltning av vilt og fisk.
- c) Naudsynt uttransport av felt elg og hjort andre køyretøy enn lett beltekøyretøy som nemnt i § 6 andre ledd bokstav b

- d) Ringbarking, hogst og uttak av gran, platanlønn og andre framande treslag
- e) Merking og rydding av nye stiar
- f) Avgrensa bruk av naturreservatet for aktivitetar nemnt i § 3 andre ledd bokstav d
- g) Oppsetting og vedlikehald av gjerde
- h) Gjenoppføring av bygningar og anlegg som går tapt ved brann eller naturskade
- i) Bruk av naturreservatet til miljøtilpassa reiselivsverksemd i samsvar med plan godkjent av forvaltningsstyresmakta
- j) Oppgradering eller fornying av kraftleidningar for heving av spenningsnivå og auke av linetverrsnittet, når tiltaket ikkje skader verneverdiane nemneverdig
- k) Øvingskøyring for formål nemnt i § 6 første ledd
- l) Naudsynt motorferdsel for aktivitetar etter § 4 bokstav f, j og § 7 bokstav b, d, g, h og j

§ 8 (generelle dispensasjonsreglar)

Forvaltningsstyresmakta kan gjera unntak frå forskrifta dersom det ikkje strir mot føremålet med vernet og ikkje kan påverke verneverdiane nemneverdig, eller dersom omsynet til tryggleik eller omsynet til vesentlege samfunnsinteresser gjer det naudsynt, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9 (skjøtsel)

Forvaltningsstyresmakta, eller den forvaltningsstyresmakta bestemmer, kan setja i verk tiltak for å oppretthalda eller oppnå den natur- og kulturtilstanden som er føremålet med vernet, jf. naturmangfoldloven § 47.

§ 10. (forvaltingsplan)

Det kan utarbeidast forvaltingsplan med nærare retningsliner for forvaltning av naturreservatet. Forvaltingsplanen kan innehalde nærare retningsliner for gjennomføring av skjøtsel.

§ 11. (forvaltningsstyresmakt)

Miljødirektoratet fastset kven som skal vere forvaltningsstyresmakt etter denne forskrifta.

§ 12. (iverksetting)

Denne forskrifta trer i kraft straks